

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
30. 9. 2010

4

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Královéhradeckém kraji v roce 2009

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Královéhradecký Region in 2009*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v Královéhradeckém kraji v roce 2009 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle typu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Královéhradecký region in 2009 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování byly údaje z ročního výkazu o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2009. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2009].

V tomto oboru zabezpečovalo odbornou péči v kraji na 24 pracovištích 27,68 lékařů a 43,10 ZPBD. Jde o průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních. Tento údaj se sleduje od roku 2008 a lépe vystihuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí. Z důvodu porovnání jsou u vývojových grafů relace počítány na přepočtený počet lékařů včetně smluvních. Zpravodajskou povinnost splnila všechna zdravotnická zařízení.

Z celkového počtu lékařů pracovalo více než polovina (63%) v samostatných ordinacích a třetina v ambulantní části nemocnic. Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 4,83 lékaře, v ČR to bylo 4,04 lékaře. Z grafu je zřejmé, že od roku 2003 dochází k určité stabilizaci počtu lékařů. Pouze v roce 2006 došlo v kraji k meziročnímu nárůstu o 4 % a v ČR o necelá 3 %.

Počet léčených pacientů zůstal téměř na stejné úrovni minulých let. Větší pokles byl zaznamenán v roce 2008, kde došlo proti roku 2007 k poklesu o 11,6 %. V samostatných ordinacích lékařů specialistů se léčilo 80 % všech pacientů, ostatní pak navštěvovali stejným dílem nemocniční ambulance a polikliniky. Více než třetinu léčených pacientů tvořily děti a dorost ve věku 0–19 let. Do roku 2005 byla sledována věková skupina 0–14 let.

V průměru bylo aplikováno 1 léčenému pacientovi 3,3 kožních testů (ČR 3,1). Na 100 léčených připadlo 17,3 pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací (ČR 10,6) a u 2,9 pacientů na 100 léčených byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem (ČR 2,9). Lékaři měli k dispozici 28 spirometrů. Na jednom spirometru bylo provedeno v kraji 2 160 výkonů a v ČR 1 508 výkonů. V laboratoři bylo provedeno 293 049 výkonů, z toho bylo 14,3 % pro pacienty v ústavní péči (ČR 17,2).

V roce 2009 se sledovalo 10 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích, pro které jsou pacienti dispenzarizováni. Od roku 2006 došlo ke změnám. Místo 15–24 let se sleduje skupina 15–19 let a místo 25 let a více jsou to pacienti ve věku 20 let a více. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je léčen pro více diagnóz. Dlouhodobě se sledují tři diagnózy - atopická dermatitida L20.-, pollinosis J30.1 a stálá alergická rýma J30.3. Na základě upřesnění metodiky odborné společnosti alergologie a klinické imunologie došlo ke sloučení obou typů astmatu dohromady jako J45, které se člení na čtyři stupně: 1-intermitentní, 2-lehké perzistující, 3-středně těžké perzistující a 4-těžké perzistující. Na výkaze se uvádí pouze astma v členění na stupně závažnosti.

V přepočtu na tisíc obyvatel příslušné věkové kategorie bylo nejvíce dětí ve věku do 5ti let v kraji dispenzarizováno s diagnózou astma (50). Druhou nejčastější diagnózou byla pollinosa (44). Nejčastějším důvodem dispenzarizace u ostatních věkových kategorií dětí, mladistvých i dospělých byla atopická dermatitis a stálá alergická rýma.

Od roku 2004 se sledují dispenzarizovaní pacienti pro dalších šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně. K 31. 12. 2009 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje sledováno 6,8 pacientů s diagnózou D80 imunodeficiencie s převahou poruch protilátek (ČR 27,9) a 1,5 pacientů s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficiencie (ČR 15). Diagnózy ze skupiny systémových onemocnění pojivové tkáně (M31-M33, M35) se vyskytují zřídka a postihují zpravidla dospělou populaci. Jejich výskyt u dětí do 14 let a mladistvých do 19 let nebyl v kraji zaznamenán. Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně jsou důvodem dispenzarizace ve 105 případech, Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie ve 4 případech, systémový lupus erythematosus v 6 případech a dermatomyositis v 9 případech.

Výkyvy oběma směry v počtu sledovaných pacientů na porovnatelné diagnózy proti minulému období jsou dány charakterem sledovaných diagnóz. Jedná se o chronická onemocnění s dosti blízkým epidemiologickým vztahem a s nutností medikamentózní léčby. Pacient se může dostavit za dlouhou dobu až při zhoršení obtíží; někdy je nutné diagnózu přehodnotit. Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresů není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatel nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací, která je nerovnoměrná. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění zdravotnického zařízení, které navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště.

Zpracovala: Kašková Růžena

ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové

Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové

tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322

e-mail: drahokoupilova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

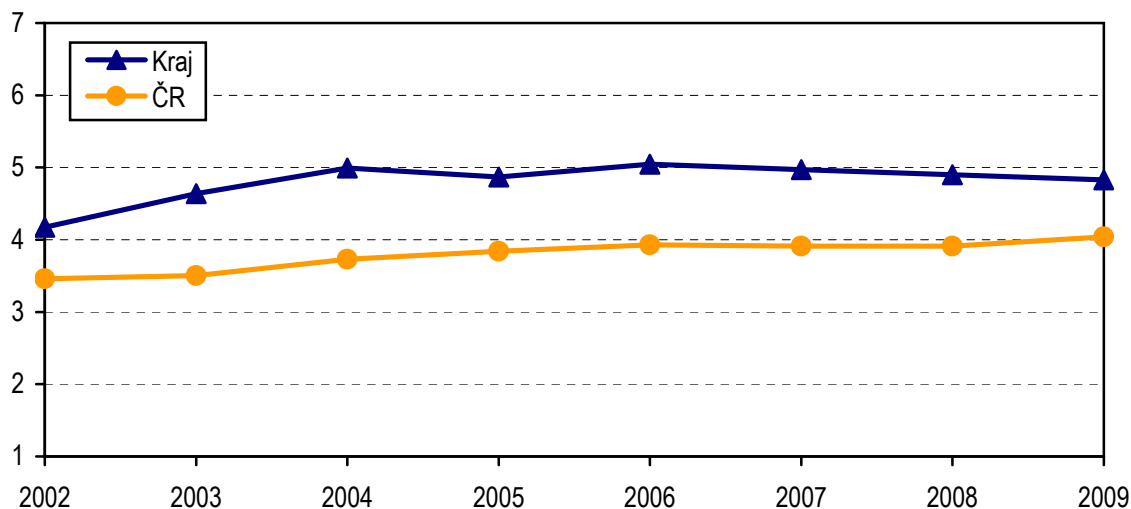
Zajištění ambulantní péče podle druhu zdravotnických zařízení a podle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho 0–19 let (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
podle druhu zdravotnických zařízení								
Ambulantní část lůžkových ZZ	4	8,13	21,20	6 669	14,0	18 147	2 232	2,7
Samost. ordinace lékařů specialistů	17	17,45	19,95	49 010	36,9	110 061	6 307	2,2
Ostatní ambulantní zařízení	3	2,10	1,95	5 713	64,0	15 164	7 221	2,7
Celkem	24	27,68	43,10	61 392	36,9	143 372	5 180	2,3
podle území (okresy, kraj, ČR)								
Hradec Králové	11	15,05	27,90	21 455	39,1	52 213	3 469	2,4
Jičín	3	2,60	3,10	14 382	12,8	18 586	7 148	1,3
Náchod	3	2,03	1,90	6 582	63,6	15 122	7 449	2,3
Rychnov nad Kněžnou	3	3,70	3,70	9 496	30,8	26 750	7 230	2,8
Trutnov	4	4,30	6,50	9 477	56,0	30 701	7 140	3,2
Královéhradecký kraj	24	27,68	43,10	61 392	36,9	143 372	5 180	2,3
ČR	395	424,26	523,13	889 380	38,5	2 301 353	5 424	2,6

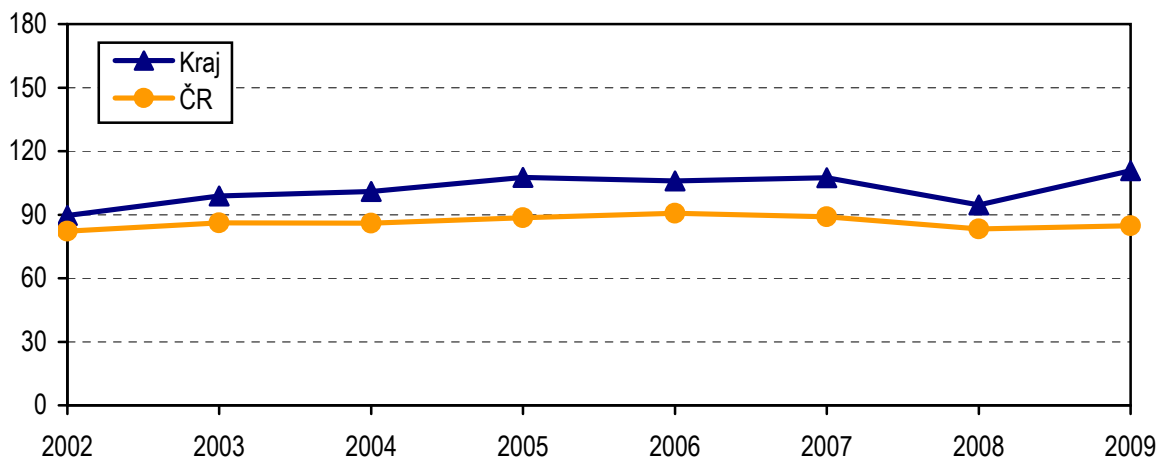
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21

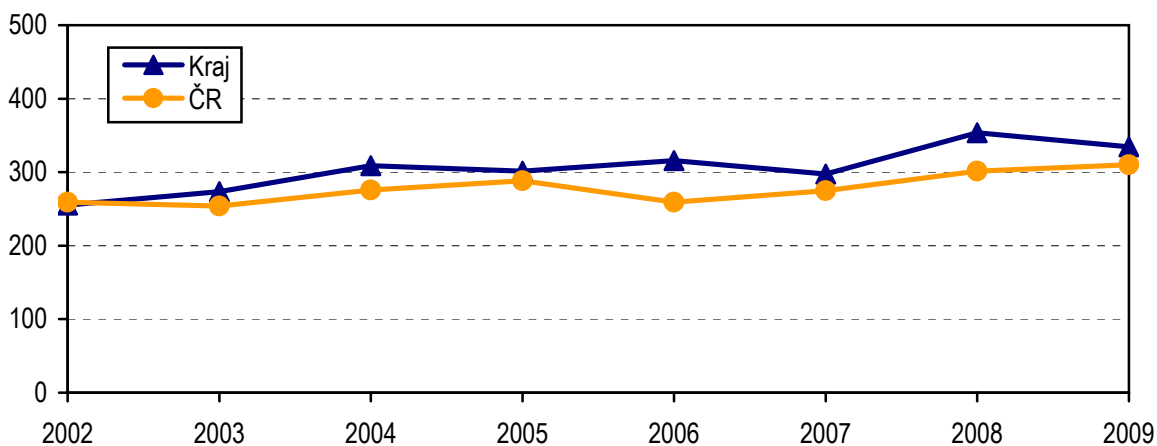
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2009**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2009**

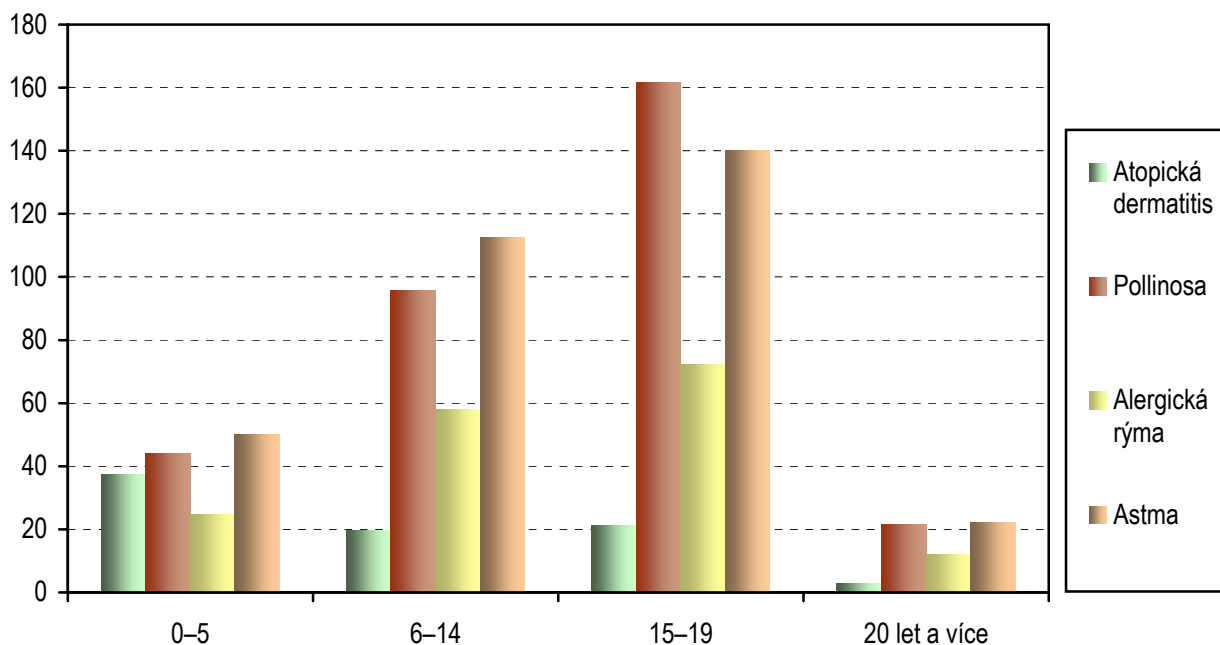
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2002–2009**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0–5 let	6–14 let	15–19 let	20 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	4 072	31,8	21,9	17,0	29,2	73,45	77,26
Pollinosa (J30.1)	20 678	7,4	20,9	25,7	46,0	372,98	323,70
Stálá alergická rýma (J30.3)	11 137	7,7	23,4	21,4	47,5	200,88	158,48
Astma	21 276	8,2	23,8	21,7	46,4	383,76	266,50
Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	378	26,5	13,8	10,8	48,9	6,82	27,92
Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)	81	6,2	23,5	13,6	56,8	1,46	15,03
Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	4	-	-	-	100,0	0,07	0,22
Systémový lupus erytematosus (M 32.-)	6	-	-	-	100,0	0,11	0,47
Dermatomyositis (M33.-)	9	-	-	-	100,0	0,16	0,10
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	105	-	-	-	100,0	1,89	1,51

Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin na 1 000 obyvatel téže věkové skupiny - rok 2009

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiální (J45)	Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)
Hradec Králové	7,8	41,1	21,3	48,2	0,5	0,2
Jičín	3,9	36,9	23,1	17,1	1,4	0,2
Náchod	11,4	27,6	11,6	22,5	0,2	0,0
Rychnov nad Kněžnou	7,3	21,7	10,5	28,4	-	-
Trutnov	4,1	28,2	15,7	45,5	0,6	-
Královéhradecký kraj	6,6	33,7	18,1	34,7	0,6	0,1
ČR	9,1	38,2	18,7	31,5	3,3	1,8

Vývoj dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu

Rok	Počet dispenzarizovaných osob pro vybranou diagnózu na 10 tisíc obyvatel					
	Atopická dermatitis (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiální (J45.9)	Astma alergická (J45.0)	Astma (J45.-)
2002	61,17	329,92	146,78	103,59	198,42	-
2003	64,23	327,91	153,61	117,10	209,64	-
2004	65,81	327,85	142,34	130,09	209,92	-
2005	79,38	351,41	155,68	304,23	-	-
2006	75,63	353,56	157,99	-	-	340,11
2007	76,51	374,42	167,56	-	-	377,25
2008	68,62	376,25	168,90	-	-	403,48
2009	73,45	372,98	200,88	-	-	383,76

Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosis na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2002–2009

